2.am Cognoēm signati, qu(ae) supposita 1.a cognōe cognitā signatū directe ex signo cognito p. 1.am cognoēm, q.a sola illa 2.a cognio directa significati, et indirecta signi ē cognio ex alio, qd optime cōtemplatur in discursu, in quo cognio cōnexionis cognitae et Oēm in cōmissis et tn cognio n dicitur discursiva, sed alia 2.a qu(ae) directe, et imāe attingit Oem in se ex cōmissis.

Subsect. Prima

Utrum ad Signi Instrumentalis Usum sufficiat Excitatio Specierum.

25 Duplex pōt una res cognosci cognita prius alia, 1.o qd solū cognitū prius ex portio qm habet cum alia ipsa res, ex ipsa proportioē cognita, cognitū alia res abstrūe. 2.o qd cognita lntiē unius rei existenti spēs alterius rei, qu(ae) ad cognm dabant in illa, tunc q ad cognoēm imiam rei, cuius sit spēs, ug. si tibi occurrat Petrus, quem cū Lysippo vidisti, ex illo viso excitanti spēs, quas habes de Lysippo, tunc per spēs Lysippi excitatas, et n ex proportioē qm habet cum Lysippo, cognōs ipsum Lysippum, in q eventu 1.a cognio Petri solūmodo praebuit occasionem, ut inde excitanti Lysippi spēs, qu(ae) solae concurrunt efficaē ad 2.a cognoēm nempe Lysippi ubi positis.

26 Dicendum cum coī n dari usum signi instrumentalis per puram excitasiōm specierum. Patet qd tunc solū datur usus signi instrumentalis, qdo cognitū signatum ex alio, ex signo prius cognito, sed cognio alicuius rei per puram excitasiōm speciē imiate sequitur per spēs proprias et imias ipsius rei; qo in sola excitatioē specierum n datur usus signi instrumentalis.

27 Ergo datur signum instrumentale ex institutio signatum solū

per

27 per excitationem speciei; quod probatur quia tale signum non habet proportionem intellectam cum signato, et non intelligitur, quomodo impossibilem excitationem, nisi tamen habeat proportionem cum signato, ergo etc. Respondeo negando assumptum, ad cuius probationem dico impossibilem esse proportionem cum signato, quin et illa cognita in concreto possit duci in cognitionem signati. Quod autem impositio voluntaria tamen sit extrinseca ad id munus [illegible] nihil officit, dummodo rem efficiat, sicut auctoritas dicentis est extrinseca rei dictae et non est sufficiens movendi ad ducendum potentiam in cognitionem rei dictae.

28 Tandem notabis 1.° hic sermonem esse per excitationem speciei significati, non vero de excitatione speciei impressae et rei quae denotatur signo.

Notabis 2.° Nos non negare signum instituale aliquando excitare speciem significati; dicimus tantum usum talis signi instituti non fieri per talem excitationem. Notabis 3.° posse aliquando illum cognoscere significationem, et per excitationem speciei et ex vi signi, ex. gr. possumus excitare speciem ignis, et sic posse dirigi intellectum ad cognitionem ignis, in quo eventu ille cognoscet ignem intuitive per priorem speciem ignis excitatam a fumo et abstractive ex vi fumi, sed tunc solum ut signo instituali, quia ille solum cognoscit abstractive ex vi fumi.

29 Notabis 4.° in usu signi institualis semper intercedere usum signi formalis in actu 1.° quia semper dato cognitione signi et cognitione signati, cognoscitur autem sic signum formale in actu 1.° item in usu cuiusque signi instrumentalis est usus signi formalis in actu 1.° quia obiectum concurrit per se cum potentia, si solum est per speciem, et per speciem [illegible] sui speciem, si est per speciem, sed determinari et compleri in actu 1.° per speciem, et per obiectum est usus signi formalis in actu 1.° quod etc. An autem etiam divina solum habeat in ipsum divinae confusio cum dispositionis, utantur ne ille divinis signis formalibus tam in actu primo quam in actu 2.°

Subsequitur

Subsect. Secunda

Utrum in usu Signi Instrumentalis semper intercedat aliquis discursus.

20 Extra dubium est posse dari usum signi instrumentalis sine ullo discursu formali, et potest in discursu virtuali Angelico, namque qui cognoscit unum ex alio dari usus signi instrumentalis. et constat, quia ut diximus disp. 1a. inter cognitionem signi et signati sufficit distinctio tantum cum fundamento in re ad discursum autem formalem requiruntur plures cognitiones realiter distinctae.

21 Quare solum dubium est an in usu signi instrumentalis intercedat semper discursus virtualis? Negant aliqui R.A. 1o quia qui signum quoniam assentiendo cognoscit fumum et illius connexionem cum igne, et postea per aliam assensionem et judicium percipit ignem ex vi fumi utitur signo instrumentali, quin discurrat virtualiter, siquidem discursus non datur nisi inter duas cognitiones judicativas formaliter aut virtualiter distinctas.

22 Quod si dicas nullam rem cognosci ex vi alterius solum assensus, siquidem quod cognoscitur ex vi alterius cognoscitur tamquam ex causa mediante vel aut medium debet judicari ut moveat, nam ex eo solum debet medium judicari, et certe fieri illius in praemissis, quod medium est causa mediata ut illius assensus certi. Contra nullam rem cognosci illative ex vi alterius solum assensus, quia tunc requiritur praecedens judicium, ut visitur in discursu, qui ex eo quod sit cognitio illativa, est ex alio judicare posse in aliquam rem cognosci assensive, aut ex judicio ex vi alterius solum assensus. Videtur non nimis durum quod si ego assentiar fumum ut connexum cum igne, non possim ex vi talis objecti sine cognitione assentire et judicare ipsum ignem.

23 Demum ex probationem dicunt illud quod cognoscitur

Ex vi

Ergo ut utriusque et cognitio tamquam ex ratione motiva cognoscendi ab se, et tamquam ex ratione cognoscendi per assensum illativum, in usu autem signi instrumentalis non opportere, quod cognitio signati sit ex signo tamquam ex ratione motiva cognoscendi per assensum illativum.

Ad illud quod additur tum scilicet motiva debere judicari ut moveant. Respondeo non semper debere judicari tum motivum nisi solum ut moveat ad assensum affectum et illativum; Unde ex eo medium judicari debet illius certificari in praemissis quod medium est ratio motiva ut illius assentiatur conclusioni per assensum illativum. Tum cognitio illativa quoties est assensus conclusionis, ut pote certificans illum ex praemissis necessario sit ex ante judicativa. Signum autem non est ratio motiva ut illius cognoscatur signatum semper per assensum illativum ut patet ex dictis, sed ut cognoscatur signatum aut per assensum intuitivum, aut etiam per illativum. Unde si non cognoscatur per illativum assensum non dabitur discursus in illius usu, sicut non daretur si cognitio conclusionis non esset ex ante judicativa.

24. Probant 2o suam resolutionem, quia illius antecedens ingerit conclusionem, illam sibi assentiri ex vi praemissarum: sed in illo sensu ri in quo assentitur conclusioni adhuc non datur discursus consistit aut totaliter aut partialiter in cognitione illativa, quod adhuc non datur. quo in eo pariter iam datur usus signi instrumentalis sine discursu. Quod si dicas talem assentionem esse virtualiter judicativam, aut discursivam. Respondeo quod assentio judicativa virtualiter est illa, quae respondentur iam assensum conditum a se illatum quod virtute certificant. At vero assentio illa conclusionis non certificat illum quum illius certus adhuc non sit de infallibilitate conclusionis.

25. His tamen non obstantibus ad resolutionem dispiciendus est usus proprius et perfectus signi instrumentalis, ab usu improprio et imperfecto ejusdem signi; 1us usus tunc datur quando ex vi signi judicatur, seu cognoscitur per judicium cognitum signatum: 2us usus seu usus imperfectus tunc datur quando ex signo solum per assensum cognoscitur signifi-

catum

Signatum, aut per aliam apprehensionem, aut et per judicium. Objicies

26\. Resolvendo cum paucis, sed doctissimis DD. in usu perfecto signi instrumentalis semper intercedere discursum seu virtualem: et id non minime negandum posse dari usum primum perfectum ipsius signi sine aliquo discursu et virtuali, et quod haec dicendi modus recte admittitur pro ex his, quod utraque sententia afferunt. Sed adhuc ostenditur 1a pars, quia si cognitio sit indicativa cognitio signati habita ex ipsa cognitione signi necessario est cognitio ex alia indicativa: sed omnis cognitio ex alia judicativa necessario est discursiva, siquidem discursus nihil aliud est quam progressio unius cognitionis indicativae ad aliam et judicium; ergo in usu perfecto signi instrumentalis semper intercedit discursus seu virtualis, et quod regulariter loquendo in usu signi instrumentalis invenitur sibi discursus, et alterius formalis, quia regulariter loquendo cognoscimus signatum ex vi signi et sola apprehensione et indicati.

27\. Probatur 2a pars, quia [illegible] videmus quod nos negari queat posse [illegible] apprehendere fumum et deinde sine [illegible] ignem apprehendere per aliam apprehensionem, et judicium indicare ignem ignem: sed in hoc eventu dabitur usus signi instrumentalis, et non dabitur discursus, ergo negandum non est posse dari usum signi instrumentalis sine discursu. Probatur minor ad 1am partem, quia tunc talis conceptio ducit primo in cognitionem signati ex parte [illegible]: ideo dicitur signum formale, cum talis conceptio sit medium [illegible] quo cognitum, scilicet apprehensum [illegible] cognitionis obiectum, quod est signum instrumentale. 2a pars ejusdem minoris [illegible] quia discursus [illegible] progressio unius cognitionis indicativae ad aliam cognitionem et judicium, supponimus autem 1am cognitionem signi esse sola apprehensivam.

28\. Suadent sane utramque partem, quia ipsius ad amorem perfectum, et de libertatem necessario sit cognitio indicativa, et [illegible] finis, [illegible] sententia ad amorem minus perfectum, et ad liberum sufficit cognitio apprehensiva et [illegible]

Et

Et Creditur finis et potest moveri ad Amorem minus affectum ipsius ex bonitate sola absensa, ita et ad movendum illum ad affectam Cognitionem Signati legitur Cognitio iudicium de Signo, et Cognitio assensiva Signi sufficit, ut illius ex illo sic cognito per Cognitionem minus affectam Cognoscat Significatum.

29 Obj. 2°. In usu signi instrumentalis semper cognitur unum ex alio. Sed Cognoscere unum ex alio, est inferre unum ex alio; ergo in usu signi instrumentalis semper infertur unum ex alio, et per consequens semper invenitur discursus in illius usu. Resp. Concessa Maj. distinguo Min. Cognoscere unum ex alio per assensum illatum est inferre unum ex alio, Concedo; Cognoscere unum ex alio per Cognitionem assensivam, aut solum judicium est inferre unum ex alio, Neg. minor. Et diversitas est, quia Cognoscere unum ex alio latius patet, quam inferre unum ex alio. nam Cognoscere unum ex alio est ex aliquo obiecto cognito venire in Cognitionem alterius, et hoc fieri potest per duplicem assensionem: at vero inferre unum ex alio ex communi Philosophorum sensu est ex convenientia quam duo obiecta habent in aliquo tertio inferre seu educere convenientiam quam habent inter se obiecta, ut ex convenientia quam Petrus et risibile habent cum homine educere convenientiam quam Petrus et risibile habent inter se, quod ut patet nequit fieri sine praecedenti Cognitione iudicativa. Vel dic Cognoscere unum ex alio per assensum illativum esse inferre unum ex alio, non vero Cognoscere unum ex alio per Cognitionem minus affectam ipsius assensiva seu judicium habitum ex assentione. Et huius ratio est quia inferre unum ex alio dicit discursum, ex communi dicendi modo, quem discursum non dicit Cognoscere unum ex alio absolute, ut diximus.

30 Obj. 3°. Ubi dantur praemissae et conclusio, datur discursus. Sed signum instrumentale apponit praemissis et signatum apponit conclusionem. ergo in hoc usu signi instrumentalis datur discursus. Resp. Concessa Maj. Si illigentur praemissis et conclusione

implicatis

Judicanis Log. Min. signu instrale Cognitum, p Cognitem iudicam
appellet Comissis, p Sigeatum et Cognitu, p aptum ilcuum et
effectum appellet Obti Concept. Signu aptensum appellet Comis-
sis, et sigcatum: et aptensum p iudicatu per Conepcionem ap-
tensam appellet Obti Neg. Min. Deina Negoteam qd ut pro-
bavimus pot sigcatum Cogni sq. aptendi ex signo sob. aptenso.
32. Dfs 3a. aptentio fumi et pot Concurrere
ad aptentione ignis: qa ex fumo aptenso n pot illus aptendere ignem. Pr ans, qa spes unius obti sol
p se Cmatr Concurrit ad iudicium eius obti: et p cons aptentio
fumi sol pot Concurrere ad iudicium eiusd fumi. Neg ans.
pot n aptentio fumi repraesentans illus Conepsione Cum igne Con-
currere cum illa aut effective aut illuminative ad aptentionem
ignis: sicut p multos ex adversariis plasmans expressus fumi,
dato qd representet fumum ut Conexu Cum igne, e signu frate
ignis Cu illus patientis, p Nos pot tunc detrare illum ad
Cognitionem ignis. Si qa plasmans fumi in eo sugaverit Concurrit
Cum illa ad Cognitionem ignis n habitr ratio Cur hic n possit ap-
tentio fumi p ut e pfectior et qs proportionata illi. Unde
Ad probationem Antis, Neg Conam qd spes omnes Concurrens ex pte
obti, debet accomodare Conatu modo operandi illus, qui Co-
natius elicit Lo. aptentione obti et ex aptentione iudicium; n
est aut s. nalem Modum operandi illus, qd aptentio unius
obti determinet illum, et Cum illo Concurrat ad Cognitionem al-
terius Cum ipso Conexi, sicut diciti de plasmate expresso fumi.

Sectio Secunda
De ratione Constitutiva Signi Naturalis.

Et ex Institutis

Ticet Disp. 2.a sect. 4. subsect. 2.a ~~dicta~~

Inculcavimus, ut probabile, nãm n̄ dis[illegible] quentem esse inter signum Natale et signum ex Instituto, ō tr̄ ē [illegible] ē ā rāōe constitutiva signi Natalis, nam in ea [illegible] Signum ex Instituto [illegible] sit et Natale, ō [illegible] signum pure Natale q̄d tale non ē institutione [illegible], ut fumus [illegible] ignis [illegible] igr̄ signum pure Natale [illegible]: Id q̄d independenter ab impositione [illegible] significat ex [illegible] suapte significatione: q̄m definitionem ut [illegible].

33 Secus 2.o Signum pure Natale n̄ dicitur pure Natale [illegible] [illegible] Signati aut Artefacti, nam [illegible] Caesaris dicitur Signum Natale [illegible] et Statuae Caesaris, [illegible] est Artefactum dicitur signum Natale Caesaris, [illegible] particula pure Natale [illegible] institutionem [illegible] n̄ essentialiter [illegible] accidit ut diximus [illegible] [illegible] citata.

34 Secus 2.o partem, [illegible] suapte, n̄ [illegible] valere [illegible] significare [illegible] suam essentiam, [illegible] essentialiter, nam ut [illegible] Aliqui [illegible] Signum pure Natale optime pot dividi in Signum essentiale Necessarium et Contingens, et [illegible] divisionis ratio ē q̄ā pot [illegible] habere cum alia connexione essentialem, q̄lem habet [illegible] cum [illegible] aut connexione Naturam q̄lem [illegible] Anima [illegible] cum Animato [illegible] cum [illegible] mediante illa Naturali connexionem, aut et [illegible] pot connexionem Contingentem q̄lem [illegible] paries albus [illegible] sumptus cum alio pariete albo rōe albedinis [illegible] ē longius.

35 Q̄d explicari solet exemplo Div[illegible], nam quemadmodum [illegible] dividitur in [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] in qua divisione [illegible] [illegible] ē essentialis, [illegible] necessaria, [illegible] contingens [illegible] differentis, ita et dividi pot [illegible] significandi natu[illegible] [illegible] [illegible] significantis, imo in ipsis [illegible] aperte cernitur

ratio

LIVRARIA DA UNIVERSIDADE

rās ipsius diversus sigcle res dicens ē signū nale rei a q̄ differt e-
igit modo, q̄ ab illa differt erit illius signū, et si differat essialr,
erit signum essiale, si accidr nariē erit signū narium, si vō
accidr contingr erit signū contingens.

36 Unde deducit posse eand entitatem habere
rōem signi pure nalis essialis, necessarii,
et contingentis rēi eiusd signati, sicut ab ead re pōt distīone essialer,
nariē et contingēr. D. g. Socrates differt a Pegaso essialr p rāle,
narie p risibile et contingēr p albedinem, dato qd Pegasus sit
niger: sed ut differt p dirsas frās, ita et sigcāt p dirsas connexiōes,
g rēi eiusd pōt ead entitas hēre rōem signi pure nalis essi-
alis, narii, et contingentis.

37. Ipsa ead anima rāalis p eand connexiōem
nāle concedit pprime ē illiu remote
cum animali et q̄s remote ē obiti. q̄ rēi connexium ē signū pure
nāle essiale. Pr aiam duabus modis concedit ē animali, et
obto. 1º rē sui, et sic ēē conx signū essiale. 2º ē animali rōe
illius et cum obto rōe actum, et hc mō ēē signū nariū actui
et conxns obti. Ubi adte 1º signum pure nale ēē illud q̄
sigcāt suum sigcātū p se, p suam nām et p aliqd qd ex
nā sua hēt nalem connexiōem ē ipso sigcāto. Adte 2º
semplūm signi nalis asservesse ex nā sua hēt et p suam
essiam nalter connexū cum sigcāto sed jam de signo ex institūo.

38. Definit cōiter signū ex institūo sic
qd sigcāt p institūem volūis: ex q̄
definiē colligit institūem et impositiōem ēē formale rōem essiām signi
ex. suadet, q̄ posita institūe et in rāmo impositiōe, et sublata
q̄cumq aliā dari signum ex institūo, et sublata impositiōe et
posita q̄q alia n̄ dari signum ex institūo: sed illa ē rās con-

ciūa

Constitutiva alicuius rei quae posita ponitur et qua sublata tollitur gratres-
sentia talis rei: ergo etc.

39 Et explicatur quod concretum et abstractum dicitur tale
ab informatione et potest: quod in tali informatione et
impositione consistit formalitas talis talis formi. Sic Gratia quod album
constituitur formaliter per albedinem, a qua provenit denominatio albi: quod et con-
cretum et abstractum constituitur formaliter per informationem, a qua provenit denominatio
instituti.

Subsect. Prima

In quo consistat Impositio etc.

40 Sit resolutio: impositio consistit in actu voluntatis
deputantem vocem ad significandum res
venales. Ita communis sententia cum P. Soar. contra P. Hurtad.
P. Oviedo quos omnes citat et sequitur P. Soar. Lus. Tract. 6. N.
260. Probatur 1º quia posito actu voluntatis et sublato quocumque alio intelligitur
entitas impositionis et moralitas proportionata ad significandum: sed impositio
est forma per quam res imponitur et moratur proportionata ad significandum
ex supposito: ergo impositio consistit in actu voluntatis.

41 Probatur 2º quia jurisdictio regis habet moneta
consistit in actu voluntatis, quia Princeps v.g.
voluit Principum judicem constituere, et ipsum legibus obligare
monetam tanti, et tanti esse valoris: ergo similiter impositio consistere
debet in solo actu voluntatis.

42. Huic resolutioni opponitur varia sententia quam Philo-
sophi proponemus, et refutabimus. Prima igitur sto-
ria nobis sententia docet impositionem non solum dicere actum voluntatis, sed
et intellectus per quam Argumentum 1º non potest intelligi impositio sine actu intellectus

actum voluntatis

actum Volitij dirigente, q̃d pbr. q̃a nil Volitum, qn cognitum, g.o aũs illius ɔ̃stuit et fratt impositiõem q̃ ẽ aũs Volitij. R. dist. aũs: ñ pñt illius impositio sine aũ illius Compositiuẽ Conced. Camqm pẽ essentiat ɔ̃ fratt inclusa Nego aũs. Itaq̃ pbr. Leõ sitr nil esse Cognitum, qn sit Cognitum et ita et Cognitio ñ includat fratt in ud Lisiõ, id Volit sit Condiõ reqe requisita ad illam.

43. Dicas: Impositio ẽ aũs Liber siqdem dicitur dependere ab arbitrio Liberi, s.ᵃ Coplacito imponentis: id aũs Liber includit fratt aũm illius: g.o &c. R. nego min. q̃a aũs Liber solũ requirit aũm illius et ɔ̃diõem; g.a ut sit Liber, requirit q̃d aũs illius illi pponat obiectũm cum indifferentia.

44. Sed q.a alij disquentias aũm Liberũ à Nãli q̃ aduertiam dicant actum illius esse de medijtus ɔ̃ distinctio sceptu aũs Liberi qm opiniõem ñ huius Loci Examinare. R. 2.º distgo maj: impositio ẽ aũs Liber semp ɔ̃ Nãlis, nego, loquendo loquendo Conced. maj. deind Concesso min. dist. Cons: g.o impositio õnis aũs Liber includit et aũm illius Conced. Compositiuẽ impõ, neg. Caũm, g.a pt. sic solũ dicit aũm Volitij, siqdem impõ pot esse Nãlia, q̃ g.a Constituit signum ex Institutio ɔ̃ q̃ Lignũm, atq̃ Constituit aũs Liber. Quod si signũ ex institutiõ dr dependere à Libero arbitrio, id q̃dem, g.o loquendo loquendo impositio ẽ Libera.

45. Opp.ẽ 2.º Si Nominis Lẽt in illud Vnus hu opius diceretur multiplex, si plus ipius Lẽt diceret multiplex: g.o signũ ẽ sigcõem Nominis qdere à signato illius ɔ̃ ñ ab aũ Volitij. R. dist. aũs Si Nominis Lẽt &c. diceret multiplex aequiuocè, õnis tales ɔ̃pius arguunt multi-

plicem

multiplicem impsionem volitis, conced. dicit multiplex a pstibus illus
fratis, neg. ans. Itaq nomen fratis sol dicit simplicitat impsione
simplici volitus, s v dicit multiplex aut complexum a multiplici
s complexa ipsius volitus impsione.

46. Opp. 3. Pdictinis videt fratis tam in au
illus, qm in au volitus Divine. qo sit impo
videt fratis in utroq au illus et volitus impnentis. Pert. prob.
Neg. ans. xa coim sonam S. S. et plique prius Suar. Gram
assuentem pdistinem fratis in solo au volitus Divine. Pr. 2 con
cesso ante nego coam et diversitas et sumitis ex desfine pdictinis
q. xa D. August. de bono pseverantie Cap. 14. e pscien
tia et pparatio beneficior Dei, quib certissime liberantur quicumq
liberantur. Ubi ut vides partis psientia e aus illus Divini di
rigens volitem Divine: deinde partis pparatione sigtat aum volitus
Divine aplicantem mia, q pvidenti eficatia ad gratiam,
et gloria pseguendam.

Itaq in hac mia pdictinai ne sola volitas ppa
rans mia, sed et aus illus Divini pvidens ipsa
mia efficatiam et hoc sumitis, qo in illius desfine exprimitur utroq
aus illus et volitus, et vo impsio optime illigitur a solo au volitus
segrentis cognoim, ut pviam dicoim, ne recte illigitur ex consti
tuens fratis in solo au volitus illam iubentis. V.

47. Inst. imponere e ordinare ontem aliqm ad
sigandum: sed ordinare ptinet ad aum illus: ergo
in au illus sistit et impsio. Pr. Aliter disgd. min. ordinare fratis
s. ptelem supadditam ptinet ad aus illus conced, ptinet ad
aum illus ordinare fundamentum neg. min. imponere sed
e ordinare fundamentalis, ingo impsio i gra sit pstiens fratis signum,

Sed

sed quod sit fundum relationis additae, quod fingi potest in ipso signo.

48\. Secunda sententia docet impossibilem non esse quid positivum, sed sed esse quid physicum, ita tenent D. Bonaventura, Scotus, P. Vasquez et alii, quos citat P. Suarez. Lus. n° 239. probatur. Objicies 1° impossibile est denominatio extrinseca quam habet a vestigiis: sed omnis denominatio extrinseca sit entitas physica, ergo ... Minor probatur, quia denominatio extrinseca nihil ponit reale in re denominata, ergo illud quod ponit est physicum. Respondeo negando minorem, et distinguo antecedens probationis illius: nihil ponit reale intrinsecum in re denominata, concedo; nihil ponit reale extrinsecum, nego. Sed negas quod sit illud reale extrinsecum quod ponit in re denominata. Respondeo esse ipsum actum in se ... afficientem ipsam rem denominatam, denominatio non tam in se ... quam extrinseca nihil aliud est quam forma in subiecto.

49\. Arguitur: perveniente actu vestigii ad lucem ... ergo impossibile non est actus vestigii extrinsece afficiens rem impossibilem. Respondeo distinguendo antecedens: perveniente actu vestigii ad lucem ... impossibilem moraliter, ... physice nego antecedens; ... moraliter ... prudentem ... nihil aliud est quam ... omnes eos effectus quos ... si physice ... igitur actus moraliter dum ... actum non retractat, ... ut ... actus retractetur, ... quod ablogetur, id est ponatur alius ... rei aeque efficax ad illos effectus tollendos, quam fuit 1ius actus ad eos ponendos.

50\. Urgebis: ista moralitas quae ... perveniente actu vestigii non est quid reale, ergo est aliquid physicum. Distinguo antecedens: non est quid reale physicum, non est quid morale, nego antecedens, quia ... istam moralitatem ... ante ullam operationem ... significat ... implorat ad quod ... physicum ...

51\. Objicies 2° impossibile est ... unius ad alterum ... fumi ad testes advertentes, sed tales ...

... ad ...

Ordaō n̄ ē latiɥ sigdi n̄ datt ante operaōm intellis, qa impositio f ē talis ordaō ē quid ... Resp. disg. min. talis ordaō non ē latiɥ insecā, conced. n̄ ē latiɥ extrinsecā, nego min. Est itaq. talis ordaō n̄ aliqd distinctum ab actu voltis, s. ab impositione: At ē ipsemet actus voltis extrinsecē afficiens signum mate, qd extrinsecē denot ā significativum, unde ad probationem dicendū talem ordaōem cum sit relatiɥ dari ante operaōem intellis, sc. supponit intellis actum, ut patet ē actus voltis.

52\. Inst: qo relaō signi ex institutiōe ad rem est quā sua erit relatiɥ, cum id qd dicimus Disp. N° 95. qd probas, qa fundatur in operaōe ratis, et pōt terminū realem ratis existentem. Resp. neg. illaōm, qa licet impositio sit relatiɥ n̄ ē insecā in re, qa denotatt signum sed solū extrinsecē denominat, at vero rās relatiɥ ē sit etiā insecūs solū pōt fundari in fundamento reali, et pro insecā relata.

53: Inst: Angelus pōt pro se suam voltem ad signand. ex institutiōe: sd in hoc eventu impositio erit insecā signo id ē voltis sit illius actus, ergo tunc relaō signi ex institutiōe erit relatiɥ. Resp. disg. min. talis impositio erit insecā voltis, qniɥ tunc ē subiectum illius, et tā immanens, conced. qniɥ ē obiectum denotatum ex signum ex institutiōe, nego min. nam talis voltas qniɥ signum ex institutiōe ita se tet rōe illius actus, ac si talis actus eēt ab alia volte illa imponente, et ideo perenne et illo actu quo ad entem physicam, talis voltas manet ad tui signum ex institutiōe, dum sit oīo n̄ retraberet impositio.

54\. 3ª Inaō Nobis apposita aperid impositionem consistere in moralitate qdam resultante ab

ab aũ volũis ab eo q. latt. dicta. Hinc discendi mũm inprimis
damnant aliqui RR. MM. dum dicunt puerilem iudari à
P. Hurt. in Logã disp. 3. nº 15. Sd legi ãlgo legi sit,
atq iterum tũm nũm 15, imo et tãm disp. 3. istius Auc=
toris et nec [illegible] idem, imo nec mentionem facit pdictũ sit
A. forsan in altrã editione illam invehebit. Sed
quidquid sit de Censura P. Hurt. talis sñã ex eo deridenda
è, q. aũs volũs nil à se dictum neq. physicum, neq. malã ponit
in dicto. Alias volũas Lũs tot ante saeculis emortui, qui
primo imposuit vocem Conimbrica ad signãnd hanc
Civitem [illegible] illas profecto, in primo [illegible] nunc in tãd
[illegible] aliquid male ab aũ ipso [illegible] dictum, qd videm
ridiculum.

55. Arg: iiĩ. aũs volũs imponentis Eẽt pobĩ signi=
ficũem vocis Vg: q. ipsa ñ è significaõ, seu in-
pso [illegible] ñ pot Eẽ se ipsum pobiũ. [illegible] disp. aũs Eẽt
pobĩ significũem in aũ 2º. Conced, in aũ 1º. nego aũs,
[illegible] dicitis: aũs volũs Eẽt pobĩ significũem in aũ 2º;
q. [illegible] è notia rei significatae p vocem efficienda ab
audiente ex vi significãis in aũ 1º ñ Eẽt pobĩ sigõe
in aũ 1º; q. [illegible] è vis significãa, [illegible] q in ipsa impsiõe
[illegible] in aũ ipso imponente, qui aũs ñ pot Eẽ pobĩ.
[illegible] notabis volũs aũm ñ ideo ẽe efficaciam [illegible]
suum efficiãt sd q. reddit illud [illegible] potens ducere in
cognõem rei significatae; unde aũs [illegible] è efficax [illegible]
eo qd [illegible] instituat vocem potentem causare cognõem in
audiente.

56. Pot [illegible] 2º. dato qd aũs volũs imponentis

habeat

habeat vocis signem pro obto in aû 1.º seu vim signi=
uam sd here prius mi obto aligm signiuam absque
in actuate, seu in sfuso sumptam, ex quo ñ sequitur, qd
aus ille detratus, quê fatemur ee. signem in aû 1.º
heat se ipsum p obto.

57.- Arg. 2.º si impoê osisteret in aû voltis qties
uteremur signo ex instô cogneremus talem
aûm: sd hoc lugnat experia: g.º dte. Pr disq. maj. quo:
ties uteremur signo ex instô cogneremus talem aûm ex:
ercitê, osuse conedo; signate, et expsse neg. maj. Itaq
qdo sd primo adiscitr signeô vocis atius iû signi ex
instô nariu erit attendere signaté et expsse ad im:
poem; ñ uô deinceps, g.º tunc sufficiet in ipso exertio
eam ofuse attendere.

Non aliter qdo cognimus iudem, aut Dnum ali:
quê ñ semp nariô attendimus ad aûm voltis
Principis, neque aû sd fratr osistit illud ius redden
iudem et dominiu illud efficiens Dnum, sd sufficit
qd talem voltis aûm ofuse allingamus. Adde hoc
argu, si quid argêt aequ qîs urgere adversarios, nâ
si impoâ osistans in aû voltis ñ cognoscit qdo uti=
mur signo ex instô à fortiori ñ cognicet si osistat in
moralitê alrq distôe ab ipso aû voltis, o talis mo:
ralis distâ sit qis recondita et pot, et difficilioris
perceptionis.

58.- Arg. 3.º aus voltis deputans hanc voce
Caelum v.g. ad signand. ê signu nate
Caeli ô quo tanqm o obtô suo efficiatr connectim, g

excitae applicatus eidem usui eam reddit signum naturale per
aversionem ipsius Caeli. quemadmodum albedo afferens primum
cum signum naturale reddit per aversionem alterius [illegible] albi.

59. Omissa solutione [illegible] quae Cotti tradi-
tur a R. A. quod non valeret nostris prius, reo acce-
dendo [illegible] quod ut diximus disp. 2.ª omne signum ex institutione
est et naturale, essentiale si sumatur formaliter, et contingenter si materialiter
sumatur. Unde cum dicimus impositionem seu actum voluntatis esse formam
signi constitutivam ex institutione, non essentialiter distinguimus signum
ex institutione a signo naturali, sed solum supponimus ut unum dari
multa signa, quae talia sunt per institutionem voluntatis, quae quidem signa
in se naturalia sunt unum ob institutionem voluntatis, per quam constituuntur
talia vocantur signa ex institutione ad distinctionem signi pure
naturalis, et quod tale est ex [illegible] sua, et non per institutionem
seu additam.

60. Quarta solutio, quae nostra apprime deservit, sentit Ra-
tionem formalem significandi ex institutione non consistere in
imperfecta inhaesione rei, quae est signum, et significato, quam inhaesione
licet dependenter ita ut ab ipsa impediri possit. Sed haec sententia
ex eo debet reiici, quod non assignat quidnam illa connexio distincta
ab impositione voluntatis; aut non talis connexio datur ante actum
voluntatis, aut post illum: si datur ante actum voluntatis non est car
dendum ... impositionis, cum iam entitas sit deputata per illam
connexionem. Praeterquam quod talis connexio constitueret signum pure
naturale cum daretur independenter a voluntate. Si talis connexio datur
post actum deputativum non assignabitur quid sit, cum non est aliquid
[illegible] per [illegible] rei, [illegible] talis. Sed nullum ex his
dici potest, siquidem [illegible] non [illegible], et [illegible] et [illegible]

solo

solo aũ voluntis deputante vocem Cœlum ad sigcand̃;
vox illa hẽt vim ducendi in cognitõem rei sigcãtæ; ergo
in solo aũ deputante, seu in sola impõe ɔsistit fralis
raõ significativi ex instõ.

61. Dic. tu 1.º vox Cœlum dg. post solam ɔnexiõe,
ɔstituitur frater potens ducere põam in cognitõe
significati: sed illa ẽ raõ ɔstiva signi ex instõ, per qm sig-
num ɔstituitur fralr potens ducere põam in cognitõem signi-
ficati; ergo sola ɔnexio ẽ raõ fralis ɔstitutiva signi ex
instõ. Rñ disg. maj: vox Cœlum post solam ɔnexiõe tũe
ẽ per impõem fralr ɔstituta potens ducere põa incognitõem
sigcati, ɔcedo; post solam ɔnexiõe, qñ impõe ñ sit, neg. major.
Itaq; si per ɔnexiõe intelligatur aliqd distinctum ab impõe, fal-
sum ẽ per illam ɔstitui fralr signũ ex instõ potens ducere
re in cognitõem sigcati ob roẽm factam in præcedenti.

62. Dic. 2.º multa sũt signa ex instõ, q̃ vim
sigcãndi ñ hẽnt ab impõe: ergo raõ fralis signi ex instõ
ñ ɔsistit in impõe. Pbr ant, quia canis sigcãt herum
advenientem; Amicus Amicum sigcãt cuius lateri
ɔtinuo adhærere solet: inspicilia in alicuius naso
sigcãt põæ visum debilitem: baculus in manu
alicuius infirmitem virium: Ingressus Medici
in alicuius domum ægritudiñem, et sic de multis
aliis.

63. Rñ neg. ant. ad pbaẽ dico ea oĩa sig-
na, quæ adducuntur, per explis (seu sũt signa
q̃ñ sigcãnt solũ per excitatõem specierũ) habere dici sig-
na natalia, siquidem oĩa hẽnt aliqm ɔnexiõem

Cum